

Szerkesztőségi iroda
Sepsi Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
kérdéseknek küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphten-
kint kétszer: -
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben házhoz kordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Andrássy lemondásához.

Alig lehet többé kételkedni, hogy a megdöbbenő szomorú hír idehamarabb megvalósul. Andrássy gr csakugyan lemondott s ő Felsőge elvben el is fogadta e lemondást. Bármennyire keveset adjunk is a magyar ellenzék manőverjeire be kell ismernünk, hogy mostani magatartása, a létező magyar kormány ellen megindított hadjárata, a rendszerességnek bizonyos látszatát nem nélkülözi. A mióta Andrássy elutazott Teresbe, azóta forrva forr az oppositio. Az egyesült ellenzék két pártba szakad; a volt deákpartot akarja feltámasztani az egyik, a konzervatív elemet fegyverzi háborúra a másik. Mindkettőnek azonban első és elengedhetlen feladata Tisza megbuktatása. A szélsőbalnak még nincs kívánni valója. Egyelőre béri azzal az örömmel, hogy Andrássy „megbukott”, jövőre nincsenek határozott terveit, csupán Tisza Kálmánt és miniszteriumát ohatáná a poklok fenekére küldeni, hanem ez nála már megszokott kegyes ohajtás. Így állván a dolgok, ma minden párt remél: bizik magamagában. A szabadelvű pártba kimondatott a „pereat” s dolgozik az ellenzék titkos és nyilvános ülésekben; hinti a magot az októberi aratásra, mikor tudniillik az országgyűlés összeül majd.

Ez a dolgok rendes menete. Nincs benne semmi különös; azon kellene csodálkoznunk, ha nem így történnének a pártok vajadásai.

De van ennél ma figyelemreméltóbb jelenség is, a mit nem lehet elhallgatni. A mi kedves ellenzékünk ugyanis már bebizonyította a világ előtt, hogy mi teljesen tönkre ment ország vagyunk, hogy hitelvesztett firma lett Magyarország, élénk vonásokban esetelte a korrupciót nálunk s kézzel foghatóvá tette a külföld előtt, hogy Magyarországon egyetlen becsületes embert sem kapna még lámpással sem; kétségbevonhatatlan arumentumokkal győzte meg Európát arról, hogy a magyar ősi karakter ma már szétlépett rongy, a magyar becsület nevetésge ábránd, az államiérdek hazafiassága ámitó cifra cégér a hitvány lórtét

áruló csapszéken: mindent bebizonyított már az ellenzék a külföld előtt s még sincs teljesen levertve a nemzet becsülete. Oda állítja tehát most Andrássyt a külföld elé s bemutatja őt, a ki visszaélt a nemzet bizalmával, a ki eladta ősi alkotmányos jogait, a hatalom polcán elárulta hazáját s megaláztatta a magyar nemzetet. Sőt tovább megy örült háborgásban: tolla helyére veszi koronás királyunk személyét is és eléggé nem korbácsolható merészséggel taglalni kezdi ő Felsőgeének Andrássy lemondását illető intencióit is. Mindezekért feleljen meg majd az ellenzék.

Nekünk azonban jól esik válaszul rámutatni a külföldre, melynek az ellenzék honfitársakkal szembeni védelmébe kellett vennie Andrássyt. A „Standard” így ír róla:

„Andrássy gr. már régóta szándékozott fölmentését kérni azon emészto állami gondoktól, a melyek 1871. nov. óta neheztedek rá. De az előtt meg öt évig volt a magyar miniszterium elnöke, és így több mint tízenkét évig a legfáradtságosabb tisztet viselte. Mint magyar miniszter alkalmilag pihenhetett ugyan, de a mióta dualista monarchia külügyminisztere, ő dolgozott legtöbbet Európában. De nem csak a munka volt egyedüli terhe; munkálkodását az aggodalom is súlyosította, mert hivataloskodása alatt alig volt egyetlen napja, midőn nem érezte, hogy a legkisebb diplomatai ballépés a legveszedelmesebb háborúba döntheti a monarchiát. Bismarck munkaereje napjaink csodák közé tartozik, de ez nem tud uralkodni magán; mindenkívét érezteti haragját, a ki összeköttetésbe jön vele, a mi az elbágyadt erőnek a jele.

Andrássyt sohasem hagyta el nyugodt kedélyessége. Pedig az önuralom is egyenértékű a fáradtsággal. A berlini congressuson bevallotta Andrássy, hogy két év óta három napi szünetet volt; de ezen rövid idő alatt is midőn vadászott, gyakran zavarták őt a futárok, a kik sürgönyöket kézbesítettek neki.

Ferenc József császár, a ki maga is fáradatlan munkás, természetesen méltatja hü minisz-

terének fáradozásait. Az érthetetlen, hogy Andrássy gróf befolyásának csökkenése vagy politikájának sikeretlensége miatt mondjon le. Ő szakadatlanul bírta uralkodójának bizalmát és Ausztria-Magyarország állása, a melyet az európai tanácsban elfoglal, meggyőző bizonyítéka, hogy külügyminiszterének iparkodása nem volt haszatalan.

Általában a külföldi lapok ma azok, melyek elfogulatlan álláspontjukról Andrássyt, a magyar diplomatát méltányolják. Hiába! Andrássy nem tetszett nekünk! Nem csodálkoznak rajta. Irigykedtek a magyar diplomataira. Andrássy — mint egy bécsi levelező okait fejtegetve írja — bírta ugyan az ellenzéklet lefegyverezni, a mennyiben kiverte kezéiből a komolynak látszó érveket, de nem bírta megfosztani azon kifogyhatlan fegyvertártól, melyet az ellenzék a koholásban és az alapatlan aggodalmak szításában lel. Azt kezdte az ellenzék hangoztatni, hogy a muszkáknak ezük ágában sincs a Balkánfélszigetet odahagyni; hogy bolondok is volnának, ha tennék, mert hiszen Andrássy nekik testi lelki barátjuk, kezükben a hatalom s nálunk nem merné őket komolyan senki felelősségre vonni, ha fitymálva a berlini szerződést, ott maradnak a hol vannak. Az oroszok ezen nyilatkozványokat szívesen fogadták. Azt találták, hogy a követelmény nálunk nagyon szépen van előkészítve a berlini szerződésnek bármennyű kijátszására. Másrészt az Andrássy visszaléptéről szóló hírek azon reményt keltették Péterváron, hogy az, mi nekünk sikerülni sehogysem akart, — sikerült a magyar ellenzéknek, megtörni ugyanis azon magyar befolyást, melyben a muszka tervek legnagyobb és legkérlelhetlenebb ellenségre akadtak vala. Mindezen körülmények együttvéve újra rábirták Andrássyt, hogy tulfeszítve erejét, ismét elnapolja visszavonulását.

És megmaradt mindaddig, míg a muszkák kivonulása a Balkánfélszigetről tényleg vált és Európa egyetértett abban, hogy a berlini szerződésnek minden lényeges határozványa foganatosítva lön Megújította tehát ő felségénél elbocsátási kérelmet s ő felsége elvben a legkegyelmese-

TÁRCA.

A határszélről.

1879. augusztus hó.

Leszámitva Jupiter Pluvius hivatalan beleavatkozását, csakugyan kedvezett a szerencse — mely már előre mosolygott két szembejövő telesztroyos cigányasszony redődus képéből, — nem szakadván nyaká huszont ember és tizenhat ló közül egyik sem. Háromszék verőfényes rónájáról, a hol régóta tarlón legel a csorda, négy héttel léptél vissza a növényi fejlődést tekintve, midőn feljutottál B o d z á i g. Az első zöld bab ujdonságát újra élvezte a vendégszerető házigazda kedélyes asztalánál s együtt gyönyörködött az ugorka indáján fejlődő első gyűnőleske mikroszkopikus nagyságában. A sűrű, magas zab még élénk zöldben pompázik, ritkasággént láthatni itt ott egy rozstáblát féhélteni. A vékony kukorica sűrű, mint a sás; a cső nagyságát pótolja száma. A sok tekintetben elhagyatottságot előtűntető vidék két cikkben gazdag: szénában és fában. A kis kunyhók majd eltűnnek a fakazalok és szénaboglyák között.

Az oly sok kényelmi igényről lemondó vámbelieknek az ozondu havi lég mellé talán kárpótásul rendelgetett a zugó Bodvizébe a felsőges pisztrang. Főzött, kirántott, marinizott praeparatióban kerüljön eléd: nem győződ eléggé csodálni. Igazat kell hogy adj Albion gourmond fiának: „Eletről csak az beszélhet, a ki megismerkedett a pisztranggal.”

A vámbivalaton felül eső térségre kikukkantva, csodálatos vágygyal és büszke önbizalommal vegyes izgatottság lep meg annak láttára, aminek alán sokkal nagyobb nyomatéka volt a berlini

kongresszus tájékoztatására, mint néhány ezer „desch”-nek. Régmúlt idők emléket keltik a lejtők gyepek oldalán több sorban végigvonuló török sátorhelyek. Egy helyen kivéhető még a tábort felett emelt ágyutelep mellvédje. Az idő kiméltelen foga sietve működik, hogy új és régi között kiegyenlítse az ellentétet; a modern barak készül emlékszerű jelleggel ölteni.

Szita Bodzán végig haladva, figyelmedet magára vonja valami csoportosulás. Azt vélted, hogy a falu vénei tanácskozának; csalódtál. Rumi Nikuláj körül sereglett össze nagy csomó ember s mint valami szent férfinak siet kezét csókolni mindenik. Az igénytelen emberről megtudod aztán, hogy ő a vidék Dáriusa; hozzá folyamodik szükségében a szegény oláh — s ő segít mindeniken, van hozzá módja. Hálából kapta a „domnu bojáru” elnevezést, pénze után, mert írni, olvasni nem tud.

Az épülőben levő uton nem minden veszély nélkül haladhatni Krasznáig. — A megszüntetett „üvegutató” barna épülete szomoruan emlékdik a kis házikók föl. A karaván láttára a határpatakon túl roncos viskó előtt tanyázó „boeszkoros és csepű-mundéros” két román határőr sietve szalad be kovaspuskája után. Mikor látja, hogy nem kell félnie, ismét fálnak támasztja; a viskó oldala majd bedűl tőle.

Ptymalatkor talpon van mindenki. A „hinc et illinc”-ek (vulgo: általvetők) alig képesek befogadni a nagymennyiségű elemzősiát, az apró hegyi lovak azonban vigan haladnak föl a meredélyen, dacára a lovak és „bagázi” nagy súlyának. — A Zimbriu gerincén sudar bükkök közt, ledűlt tönkökön, sziklatömbökön s a szederinda gordiusi csomóin át vezet az ut a Kis Botára. Tetejéről beláthatni a szoros egy részét, melyben beszorult kigyóként kinlódik tóra a Bodvizé. A szomszéd ország erődségéből harmas kopár ozom emelkedik

ki, annak tövében nyugszik egy tengerszem, társai a szent Anna-tóknak.

Tető pusztáján a „Bota mare”-nak övig ér a fű, dus mint a praireken, s valamint amott, itt sem legeli le semmi. Ott vesz trágyának. Legfőlebb egy-egy szarvas téved oda nagy ritkán. Pár év előtt ennek oldaláról fogták nyakon a zagoni atyafit Románia hajszosai. Azt állítják ott túl, hogy az a határvonal, mely tán még Árpád apánk előtt, Atilla hátramaradt nemzetsége alatt állapítottot meg, — nincs itt a maga helyén. Elhisszük nekik, csak hogy nem guszta dolga ám az ilyen. Széles Magyarországon, ha tudnak is erről, nem sokba veszik, hisz ez a mi kis-sasfényünk nem vehető valami nagy számba — gondolják. Pedig kár volt már eddig rá nem koptantani a ragadozó kör mökre.

A hegyvonul gerincén vezet egy rettentő ut, alig képes csucsnak fel haladni a szegény pára az üres kápis nyereggel. A hegy-nyereg felé le pedig sok helyütt istenkisértés volna nyeregben maradni.

Sohasem fogom drágáin többé a zszindely ezret nyolc forintért; megdölgözött érette ember és állat. A zszindely ledönti a fenýüt, elvontatja alkalmatlan helyre, szétdarabolja a kellő hosszúságu darabokba, sugarasan felhasgatja, primitív késével egyenként hornyolja, fenýűforgács tüzénél gunyhó tetején megfűsöli, hogy kiszáradjon és a csebot áthassa; ezen munka-összes fáradtságával fölös a szállítás nehézsége.

A „Poiana la Sürduc”-ot elhagyva, a „Drumu hotioru” meredélyén ereszkedhetni le a Baska vízéhez. A ló már nem megýén itt, hanem csuszik. Midőn a ledűlt korhadó törzsek el-elzárják a helyet, csak megkerüléssel haladhatni tovább. Az alhoz közeledve, tompa zugás hirdeti a folyót, mert ez nem patak többé. — Kárpáti homokkő minden